

Asia C-512/18

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

3.8.2018

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Conseil d'État (Ranska)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

26.7.2018

Kantajat:

French Data Network

La Quadrature du Net

Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs

Vastaaja:

Premier ministre (pääministeri)

Garde des Sceaux, Ministre de la Justice (oikeusministeri)

[--]

Conseil d'État tekee välipäätöksen riita-asiassa
(riita-asioiden osasto, yhdistetyt 10. ja 9. jaosto)

[--]

[--]

Conseil d'État ottaa huomioon seuraavan menettelyn:

French Data Network, La Quadrature du Net ja Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs vaativat kannekirjelmän tiivistelmällä, täydentävällä kirjelmällä ja neljällä muulla kirjelmällä, jotka on kirjattu saapuneiksi 1.9. ja

27.11.2015, 24.5.2016, 25.7.2016, 7.2.2017 ja 10.7.2018 Conseil d'État'n riita-asioiden sihteeristölle, Conseil d'État'ta

1) kumoamaan toimivallan ylittämisen vuoksi implisiittisen hylkäävän päätöksen, joka perustuu siihen, että pääministeri ei ole vastannut niiden vaatimukseen postitoiminnasta ja sähköisestä viestinnästä annetun lain (code des postes et des communications électroniques) R. 10-13 §:n ja 25.2.2011 tehdyn päätöksen nro 2011-219 kumoamisesta;

2) kehottamaan pääministeriä kumoamaan nämä säännökset;

3) [– –].

Nämä järjestöt väittävät, että säännökset, joita vaaditaan kumottaviksi, ovat lainvastaisia, koska ne on annettu sellaisten säännösten soveltamiseksi, jotka kuuluvat Euroopan unionin oikeuden soveltamisalaan ja joilla loukataan suhteettomasti oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, oikeutta henkilötietojen suojaan ja sananvapauteen, sellaisina kuin ne on taattu perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artiklassa, ja jotka ovat vastoin 12.7.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY 15 artiklan 1 kohtaa, siten kuin Euroopan unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut.

Oikeusministeri vaatii kanteen hylkäämistä 10.6.2016 saapuneeksi kirjatulla vastinekirjelmällään. Hän väittää, että esitetyt perusteet eivät ole perusteltuja. **[alkup. s. 2]**

Pääministeri vaatii kanteen hylkäämistä 20.6.2018 saapuneeksi kirjatulla vastinekirjelmällään. Hän väittää, että esitetyt perusteet eivät ole perusteltuja.

Privacy International ja Center for Democracy and Technology vaativat 8.2.2016 saapuneeksi kirjatulla väliintulokirjelmällään Conseil d'État'ta hyväksymään kanteen vaatimukset. Ne väittävät, että

- riidanalaiset säännökset eivät ole Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisia
- riidanalaiset säännökset ovat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 8 artiklan vastaisia.

[– –];

Tuomioistuin ottaa huomioon seuraavaa:

- Euroopan unionin perusoikeuskirjan
- ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen
- 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY

- 12.7.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY
- postitoiminnasta ja sähköisestä viestinnästä annetun lain (code des postes et des communications électroniques)
- 21.6.2004 annetun lain nro 2004-575
- 18.12.2013 annetun lain nro 2013-1168
- 25.2.2011 tehdyn päätöksen nro 2011-219
- Euroopan unionin tuomioistuimen 21.12.2016 antaman tuomion Tele2 Sverige AB v. Post-och telestyrelsen ja Secretary of State for the Home Department v. Tom Watson ym. (C-203/15 ja C-698/15)
- hallintolainkäytöstä annetun lain

[– –]

Se ottaa huomioon seuraavaa:

1. Privacy Internationalilla ja Center for Democracy and Technologylla on intressi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen. Niiden väliintulohakemus on siten hyväksyttävä.
2. French Data Network, La Quadrature du Net ja Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs ovat vaatineet pääministeriä kumoamaan postitoiminnasta ja sähköisestä viestinnästä annetun lain R. 10-13 §:n ja verkkosisällön luomiseen osallistuneiden henkilöiden tunnistamisen mahdollistavien tietojen säilyttämisestä ja toimittamisesta 25.2.2011 tehdyn päätöksen. Nämä kolme järjestöä riitauttavat implisiittisen päätöksen, joka on syntynyt siten, että pääministeri ei ole vastannut niiden vaatimukseen. **[alkup. s. 3]**
3. Toimivaltainen viranomainen, jonka käsiteltävänä on lainvastaisen säädöksen kumoamista koskeva vaatimus, on velvollinen noudattamaan sitä joko siten, että tämä säädös on sitä rasittavia muoto- ja menettelyvirheitä koskevin varauksin ollut lainvastainen sen allekirjoittamispäivästä lukien, tai siten, että lainvastaisuus johtuu tämän päivämäärän jälkeen tapahtuneista oikeudellisista seikoista tai tosiseikoista.

Postitoiminnasta ja sähköisestä viestinnästä annetun lain R. 10-13 kumoamisen epäminen:

4. Postitoiminnasta ja sähköisestä viestinnästä annetun lain L. 34-1 §:ssä, siinä muodossa kuin sitä sovelletaan, säädetään seuraavaa: ”I.- Tätä pykälää sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn suoritettaessa sähköisen viestinnän palveluja suurelle yleisölle; sitä sovelletaan muun muassa verkkoihin, joissa hoidetaan tietojen keruuta ja tunnistautumista./ II. Sähköisen viestinnän

operaattorit, erityisesti henkilöt, joiden tehtävänä on tarjota verkkoviestintäpalveluja suurelle yleisölle, poistavat liikennetiedot tai niihin liittyvät henkilötiedot, ellei III, IV, V ja VI luvun säännöksissä toisin säädetä./ Henkilöt, jotka tarjoavat sähköisiä viestintäpalveluja suurelle yleisölle, laativat edellisen momentin säännösten mukaisesti sisäisiä menettelyjä, joiden nojalla ne kykenevät vastaamaan toimivaltaisten viranomaisten pyyntöihin. /Henkilöiden, jotka tarjoavat päätoimisesti tai sivutoimisesti ammattitoiminnassaan suurelle yleisölle yhteyttä, joka mahdollistaa sähköisen yhteydenpidon verkkoliittymän välityksellä, myös maksutta, on noudatettava säännöksiä, joita sovelletaan sähköisen viestinnän operaattoreihin tämän pykälän nojalla./ III.- Tätä voidaan pidentää enintään vuoden ajan sellaisten toimien osalta, joilla pyritään poistamaan tiedot tai niitä koskevat henkilötiedot tietyistä teknisten tietojen ryhmistä tutkimustarkoituksiin, rikosten toteamista ja syytteen nostamista varten tai henkisestä omaisuudesta annetun lain L. 336-3 §:ssä määritellyn velvoitteen laiminlyönnin vuoksi taikka siinä tarkoituksessa, että estetään hyökkäykset säädettyjen tietojen automaattisiin käsittelyjärjestelmiin, mistä säädetään seuraamus rikoslain 323-1–323-3-1 §:ssä, ja yksinomaan siinä tarkoituksessa, että mahdollistetaan tarvittaessa se, että lainkäyttöviranomaiselle tai henkisestä omaisuudesta annetun lain L. 331-12 §:ssä mainitulle korkealle viranomaiselle tai puolustuslain L. 2321-1 §:ssä mainitulle tietojärjestelmien turvallisuudesta vastaavalle kansalliselle viranomaiselle. Conseil d'État'n päätöksellä, joka on tehty Commission nationale de l'informatique et des libertés'n (tietojenkäsittelyn ja vapauksien kansallinen komitea) lausunnon perusteella, määritetään VI luvussa vahvistetuin rajoituksin nämä tietoryhmät ja niiden säilyttämisen kesto operaattoreiden toiminnan ja viestien laadun mukaan sekä mahdollisesti niiden yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan, jotka koskevat hyvityksiä yksilöitävissä olevista erityisistä ylijäämistä, joita operaattoreille kertyy niiden tällä perusteella valtion vaatimuksesta suorittamista palveluista.” Saman lain R. 10-13 §:llä, jonka kumoamista kantajat vaativat, pannaan täytäntöön L. 34-1 §:n III momentin edellä mainitut säännökset muun muassa luettelemalla tiedot, jotka sähköisen viestinnän operaattoreiden on säilytettävä, ja vahvistamalla niiden säilytysajaksi yksi vuosi.

5. Ensinnäkin, toisin kuin väliintulijat väittävät, se, että edellisessä kohdassa kuvattu säilyttämisvelvoite on yleinen eikä sitä ole rajattu koskemaan erityisiä henkilöitä tai olosuhteita, ei sellaisenaan ole ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 8 artiklan määräysten vaatimusten vastaista.

6. Toiseksi yhtäältä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan mukaan unioni ”kunnioittaa keskeisiä valtion tehtäviä, erityisesti niitä, joiden tavoitteena on valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, yleisen järjestyksen ylläpitäminen sekä kansallisen turvallisuuden takaaminen. Erityisesti kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla”. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 51 artiklassa [alkup. s. 4] määrätään, että ”1. Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta. – 2. Tällä perusoikeuskirjalla ei

uloteta unionin oikeuden soveltamisalaa unionin toimivaltaa laajemmaksi eikä luoda unionille uutta toimivaltaa tai uusia tehtäviä eikä muuteta perussopimuksissa määritellyjä toimivaltuuksia ja tehtäviä”. Perusoikeuskirjan 54 artiklan sanamuoto on seuraava: ”Tämän perusoikeuskirjan määräysten ei saa tulkita antavan oikeutta ryhtyä sellaiseen toimintaan tai tehdä sellaista tekoa, jonka tarkoituksena on tehdä tyhjäksi jokin tässä perusoikeuskirjassa tunnustettu oikeus – –”.

7. Toisaalta henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12.7.2002 annettu direktiivi 2002/58/EY, joka on annettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla, josta on tullut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artikla, perustuu tahtoon lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä sisämarkkinoiden perustamisen ja toiminnan mahdollistamiseksi. Kuten sen 3 artiklan 1 kohdassa todetaan, sitä sovelletaan *”henkilötietojen käsittelyyn, joka liittyy yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen yleisissä viestintäverkoissa yhteisössä”*. Mutta kuten sen 1 artiklan 3 kohdassa muistutetaan, sitä *”ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviin toimiin – – eikä missään tapauksessa yleistä turvallisuutta, puolustusta ja valtion turvallisuutta (mukaan lukien valtion taloudellinen hyvinvointi, kun toimet liittyvät valtion turvallisuuteen) koskeviin toimiin eikä valtion toimiin rikosoikeuden alalla”*. Sen 15 artiklassa säädetään lisäksi seuraavaa: *”Jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla rajoitetaan tämän direktiivin 5 artiklassa, 6 artiklassa, 8 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdassa sekä 9 artiklassa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisen yhteiskunnan toimenpiteitä kansallisen turvallisuuden (valtion turvallisuus) sekä puolustuksen, yleisen turvallisuuden tai rikosten tai sähköisen viestintäjärjestelmän luvattoman käytön torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamiseksi direktiivin 95/46/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltiot voivat muun muassa hyväksyä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joissa säädetään tietojen säilyttämisestä sellaiseksi rajoitetuksi ajaksi, joka on perusteltua tässä kohdassa säädettyistä syistä. Kaikkien tässä kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden mukaisia, mukaan lukien Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut periaatteet”*. Jäsenvaltioilla on siten lupa poiketa valtion turvallisuuteen tai rikosten torjuntaan liittyvistä syistä esimerkiksi henkilötietojen luottamuksellisuutta koskevasta velvoitteesta sekä tähän liittyvien liikkumistietojen luottamuksellisuutta koskevasta velvoitteesta, jotka perustuvat direktiivin 5 artiklan 1 kohtaan.

Yleistä ja erotuksetta tapahtuvaa säilyttämistä koskeva velvoite:

8. Euroopan unionin tuomioistuin on todennut 21.12.2016 antamallaan tuomiolla *Tele2 Sverige AB v. Post-och telestyrelsen ja Secretary of State for the Home Department v. Tom Watson ym.* (C-203/15 ja C-698/15), että tämän direktiivin 15 artiklan 1 kohtaa, ”kun se luetaan Euroopan perusoikeuskirjan 7, 8

ja 11 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan valossa, on tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa rikollisuuden torjumiseksi säädetään kaikkien tilaajien ja rekisteröityjen käyttäjien kaikkien liikenne- ja paikkatietojen [alkup. s. 5] yleisestä ja erotuksetta tapahtuvasta säilyttämisestä kaikkien sähköisten viestintävälineiden osalta”.

9. Yhtäältä on kiistatonta, että tällainen ennakoiva ja erotuksetta tapahtuva säilyttäminen antaa lainkäyttöviranomaisille mahdollisuuden tutustua yksittäisen henkilön viestintätietoihin ennen kuin häntä epäillään rikoksesta. Tietojen säilyttämisestä on siten verratonta hyötyä rikostutkinnassa sekä rikoksen toteamiseksi ja rikossyytteen nostamiseksi.

10. Toisaalta, kuten Euroopan unionin tuomioistuin on korostanut 21.12.2016 antamassaan tuomiossa, koska tällä ei paljasteta viestin sisältöä, sillä ei loukata perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen oikeuksien ”olennaista sisältöä”. Unionin tuomioistuin on lisäksi tämän jälkeen muistuttanut 26.7.2017 antamassaan lausunnossa 1/15, että nämä oikeudet eivät ”ole ehdottomia etuoikeuksia” ja että unionin yleisen intressin tavoite voi oikeuttaa vakavatkin puuttumiset perusoikeuksiin, sen jälkeen kun se oli korostanut, että ”yleisen turvallisuuden suojaaminen myötävaikuttaa myös muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeluun” ja että ”perusoikeuskirjan 6 artiklassa vahvistetaan jokaiselle oikeus paitsi vapauteen, myös turvallisuuteen”.

11. Näissä olosuhteissa sen ratkaiseminen, onko palveluntarjoajille 12.7.2002 annetun direktiivin 15 artiklan 1 kohdan sallivien säännösten perusteella asetettua yleistä ja erotuksetta tapahtuvaa säilyttämistä koskevaa velvoitetta pidettävä puuttumisena, joka on perusteltavissa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6 artiklassa taatulla oikeudella turvallisuuteen ja kansallisen turvallisuuden vaatimuksilla, joita koskeva vastuu kuuluu yksinomaan jäsenvaltioille Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan nojalla, herättää ensimmäisen Euroopan unionin oikeuden tulkintaongelman.

25.2.2011 tehdyn päätöksen 1 luvun säännösten kumoamisen epääminen:

12. Luottamuksesta digitaalisessa taloudessa 21.6.2004 annetun lain (loi du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique) 6 §:n II momentin ensimmäisessä kohdassa säädetään, että henkilöt, joiden toimintaan kuuluu pääsyn tarjoaminen verkkoviestintäpalveluihin, ja luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka tarjoavat, myös ilmaiseksi, suurelle yleisölle verkkopalvelujen kautta näiden palvelujen vastaanottajien toimittamien minkä tahansa merkkien, kirjoitusten, kuvien, äänien tai viestien säilytystä, ”pitävät hallussaan ja säilyttävät tiedot, joiden perusteella kyetään tunnistamaan kuka tahansa henkilö, joka on ollut osaltaan luomassa niiden tarjoamien palvelujen sisältöä tai osaa tästä sisällöstä”. Kyseisen II momentin kolmannessa kohdassa säädetään, että lainkäyttöviranomainen voi pyytää näitä henkilöitä toimittamaan ensimmäisessä kohdassa mainittuja tietoja. Saman II momentin viimeisessä kohdassa säädetään, että Conseil d'État'n kuulemisen jälkeen annetulla päätöksellä ”määritellään

ensimmäisessä kohdassa mainitut tiedot ja vahvistamiseen niiden säilyttämisen kesto aika ja säilyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt”. Tätä koskee 25.2.2011 tehdyn päätöksen ensimmäinen luku.

13. Kyseisen 21.6.2004 annetun lain 6 §:n II momentti, jossa asetetaan velvoite pitää hallussa ja säilyttää vain tiedot, jotka liittyvät sisällön luomiseen, ei kuulu 12.7.2002 annetun direktiivin soveltamisalaan, joka kattaa sen 3 §:n 1 momentin mukaan selvästi vain ”*henkilötietojen käsittelyn suorittaessa [alkup. s. 6] suuren yleisön saatavilla olevia sähköisen viestinnän palveluja yleisissä viestintäverkoissa yhteisön alueella*”.

14. Sitä vastoin 21.6.2004 annetun lain 6 §:n II momentin edellä mainitut säännökset kuuluvat selvästi tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY soveltamisalaan, sillä sen tavoitteena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan ”*edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varmistamalla tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä*”. Tämän direktiivin 12 artikla liittyy viestintäpalvelujen tarjoajien suurelle yleisölle tarjoamiin palveluihin ja 14 artikla säilytyspalveluihin. Tämän direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”*jäsenvaltiot eivät saa asettaa palvelun tarjoajille 12, 13 ja 14 artiklassa tarkoitettujen palvelujen toimittamisen osalta yleistä velvoitetta valvoa siirtämiään ja tallentamia tietoja eivätkä yleistä velvoitetta pyrkiä aktiivisesti saamaan selville laitonta toimintaa osoittavia tosiasioita tai olosuhteita*”. Saman artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava: ”*Jäsenvaltiot voivat asettaa tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajille velvoitteita ilmoittaa viipymättä toimivaltaisille viranomaisille kyseisen palvelun vastaanottajien väitetyistä toteuttamista, laittomiksi väitetyistä toimista tai antamista väitetyistä laittomista tiedoista taikka velvoitteen toimittaa toimivaltaisille viranomaisille näiden pyynnöstä tietoja, joiden avulla on mahdollista tunnistaa ne toimitetun palvelun vastaanottajat, joiden kanssa palvelun tarjoajat ovat tehneet tallentamista koskevan sopimuksen*.” Direktiivillä ei siis sellaisenaan vahvisteta lähtökohtaista kieltoa, joka koskisi sisällön luomiseen liittyvien tietojen säilyttämistä ja josta voitaisiin poiketa vain poikkeuksellisesti.

15. Kysymys siitä, onko 8.6.2000 annetun direktiivin edellä mainittuja säännöksiä, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6, 7, 8 ja 11 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, että niissä sallitaan se, että valtio antaa kansallista lainsäädäntöä, jolla velvoitetaan edellä 12 kohdassa mainitut henkilöt säilyttämään tiedot, joiden perusteella kyetään tunnistamaan kuka tahansa henkilö, joka on ollut osaltaan luomassa niiden tarjoamien palvelujen sisältöä tai osaa tästä sisällöstä, jotta lainkäyttöviranomainen voi tarvittaessa pyytää niiden toimittamista siviili- tai rikosvastuuta koskevien sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi, tuo esiin Euroopan unionin oikeuden toisen vakavan tulkintavaikeuden.

16. Edellä 11 ja 15 kohdassa esitetyt kaksi kysymystä ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan ratkaista Conseil d'État'n käsiteltävänä oleva riita-asia. Kuten edellä on todettu, niissä tulee esiin useita vakavia Euroopan unionin oikeuden tulkintavaikeuksia. Asia on näin ollen saatettava Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla ja kantajina olevien järjestöjen kanteiden käsittelyä on tältä osin lykättävä, kunnes tämä on antanut ratkaisunsa.

VÄLIPÄÄTÖS:

1 §: Privacy International ja Center for Democracy and Technology hyväksytään väliintulijoiksi. [**alkup. s. 7**]

2 §: French Data Networkin, La Quadrature du netin ja Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifsin kanteen käsittelyä lykätään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisun seuraaviin kysymyksiin:

1) Voidaanko palveluntarjoajille 12.7.2002 annetun direktiivin 15 artiklan 1 kohdan sallivien säännösten nojalla asetettua yleistä ja erotuksetta tapahtuvaa säilyttämistä koskevaa velvoitetta pitää, kun otetaan huomioon erityisesti takeet ja valvonta, joita näiden yhteystietojen keruuseen ja käyttöön liittyy, puuttumisena, joka on perusteltavissa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6 artiklassa taatulla oikeudella turvallisuuteen ja kansallisen turvallisuuden vaatimuksilla, joita koskeva vastuu kuuluu yksinomaan jäsenvaltioille Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan nojalla?

2) Onko 8.6.2000 annetun direktiivin säännöksiä, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6, 7, 8 ja 11 artiklan sekä 52 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, että niissä sallitaan se, että valtio antaa kansallista lainsäädäntöä, jolla veloitetaan henkilöt, joiden toimintaan kuuluu tarjota pääsy verkkoviestintäpalveluihin, ja luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka tarjoavat, myös ilmaiseksi, suurelle yleisölle verkkopalvelujen kautta näiden palvelujen vastaanottajien toimittamien minkä tahansa merkkien, kirjoitusten, kuvien, äänien tai viestien säilytystä, säilyttämään tiedot, joiden perusteella kyetään tunnistamaan kuka tahansa henkilö, joka on ollut osaltaan luomassa niiden tarjoamien palvelujen sisältöä tai osaa tästä sisällöstä, jotta lainkäyttöviranomainen voi tarvittaessa pyytää niiden toimittamista siviili- tai rikosvastuuta koskevien sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi?

3 §: [–] [**alkup. s. 8**]

[–]